

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

SISTEMA ESTATAL D'INFORMACIÓ PERMANENT SOBRE ADDICCIÓ A DROGUES (SEIPAD). INDICADOR D'URGÈNCIES HOSPITALÀRIES EN CONSUMIDORS DE SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES. RESULTATS D'EIVISSA DE L'ANY 2010.

Resum

Des de gener de 2005 els tècnics del Servei d'Epidemiologia del Centre insular de la Conselleria de Salut i Consum a Eivissa recullen de manera sistemàtica les urgències en consumidors de drogues a l'Hospital Can Misses d'Eivissa. En aquest informe es presenten les dades de l'Hospital Can Misses d'Eivissa corresponents a l'any 2010.

1. Definició de l'indicador i dades incloses/excloues de l'anàlisi

La definició de l'indicador és:

“Nombre anual d'episodis d'urgència hospitalària en persones de 15 a 54 anys que han consumit substàncies psicoactives de forma no mèdica”.

Es consideren substàncies psicoactives:

- Les drogues il·legals (opiàcis, cocaïna, drogues de síntesi, cànnabis, substàncies volàtils i els al·lucinògens);
- Les drogues legals (alcohol i tabac) i alguns fàrmacs (hipnòtics i sedants, analgèsics opiàcis, antidepressius i antiparkinsonians).

S'exclouen de l'anàlisi:

- Els registres d'aquelles urgències en les que es menciona exclusivament el consum d'alcohol, nicotina (tabac) o xantines (cafè, te, xocolata) o qualsevol combinació d'aquestes substàncies.
- L'ús mèdic de substàncies psicoactives, inclosos els efectes adversos de medicaments (excepte quan es tracta de substitutius d'opiàcis, si la urgència hi està clarament relacionada).
- L'embaràs i les complicacions de l'embaràs, malgrat es mencioni el consum de substàncies psicoactives.
- La defunció prèvia a l'arribada a l'hospital.

Per a cada cas es recull la informació següent:

- Administrativa: nombre de la història clínica d'urgències, data d'admissió, dues primeres lletres de cada llinatge, data de naixement, sexe, nacionalitat, província i municipi de residència, i condició legal (detingut, no detingut, sense referència a la condició legal).
- Consum de drogues: drogues esmentades a la història clínica i drogues que el metge relaciona amb la urgència; evidències de la relació directa entre el consum de drogues

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

i la urgència expressades pel metge; i vies més recents de consum de cada una de les drogues registrades (esmentades i relacionades).

- Clínica: diagnòstics (fins un màxim de 6) i resolució de la urgència (alta mèdica, alta voluntària, ingrés, mort o trasllat).

2. Nota metodològica

Als últims anys s'han produït diversos canvis en el sistema de registre de les d'urgències de l'hospital Can Misses i del personal encarregat de la recollida d'aquest indicador, fet que provoca que algunes de les dades presentades a l'informe s'hagin de prendre amb certa cautela al comparar amb les dades d'anys anteriors.

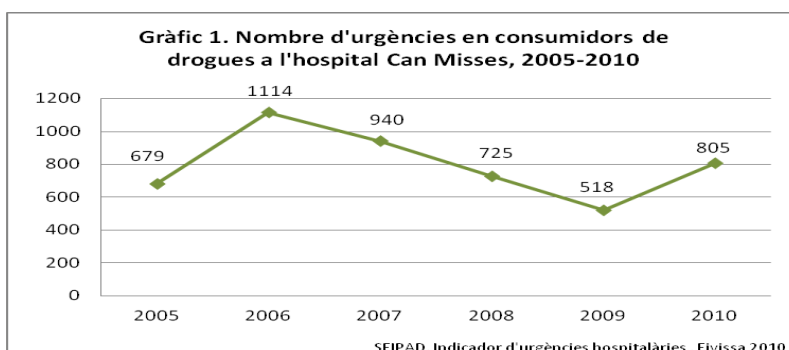
En el cas de la variable **província de residència** la base de dades d'urgències no permet identificar les persones que resideixen a l'estranger amb un codi específic, per tant hem considerat que els valors desconeguts es refereixen a residents a l'estranger, tot i que podria haver casos perduts que no pertanyessin a aquesta variable. Tot i així, pensem que s'ha d'incloure aquesta informació a l'anàlisi ja que considerem d'especial rellevància incloure el lloc de residència de les persones ateses a les urgències.

A partir de febrer de 2010 es va introduir a l'hospital Can Misses la història clínica informatitzada, fet que ha permès una millor recollida de les dades en les urgències. La introducció d'aquest sistema ha facilitat la recollida d'antecedents toxicològics.

3. Resultats

L'any 2010 es varen registrar un total de 805 urgències en les quals s'esmentava el consum de drogues a l'hospital Can Misses d'Eivissa. Aquest nombre ha augmentat en un 36% respecte al nombre d'urgències enregistrat l'any 2009 (518). Així, el nombre d'urgències de 2010 trenca la tendència descendent que es venia registrant des de l'any 2006, superant també el nombre d'urgències registrat l'any 2008 (725). Aquest augment es troba relacionat amb l'introducció a partir de febrer de 2010 de la història clínica informatitzada. Tal i com s'esmenta a l'apartat de metodologia, s'ha produït una major recollida d'antecedents de consum de drogues, fet que ha permès que es recollís un major nombre de drogues esmentades a les urgències ateses.

A continuació podem veure un gràfic que mostra l'evolució de les urgències des de l'any 2005 al 2010.

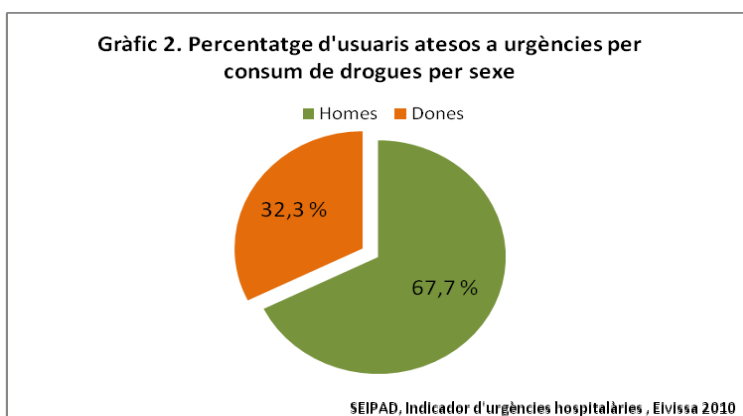
Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

3.1 Principals trets del perfil sociodemogràfic dels usuaris atesos

3.1.1. Distribució dels casos atesos per sexe (N=805)

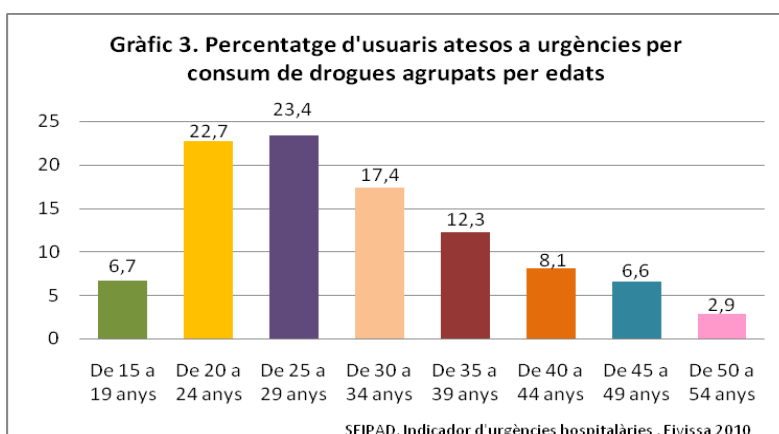
A continuació es mostra un gràfic amb la distribució de les urgències ateses per sexe. Tal i com es pot observar, el percentatge d'homes atesos és major, d'un 67,7% (545 casos), que el percentatge de dones ateses amb un 32,3% (260 casos). En comparació amb la distribució de l'any 2009 la proporció de dones ha augmentat (32,3% l'any 2010 vs. 26,3% l'any 2009).

3.1.2. Distribució dels casos per edat (N=805)

L'edat mitjana dels usuaris atesos és de 30,5 anys (amb una desviació típica del 8,7) i l'edat mediana és de 29 anys. Així, el 52,8% dels casos atesos tenen menys de 30 anys, el 6,7% d'aquests tenia entre 15 i 19 anys.

Al següent gràfic podem veure com es distribueixen en percentatge les edats dels casos atesos a urgències.

Així, podem observar que la franja de 25 a 29 anys és la que té un percentatge major (23,4%), seguida bastant d'aprop per la franja de 20 a 24 (22,7%). En comparació amb les dades obtingudes per l'any 2009 hem de dir que l'edat mitjana obtinguda va ser semblant (30,5 anys al 2010 v.s 30,4 anys al 2009). L'edat mediana ha estat ambdós anys la mateixa (29 anys).

Govern de les Illes Balears

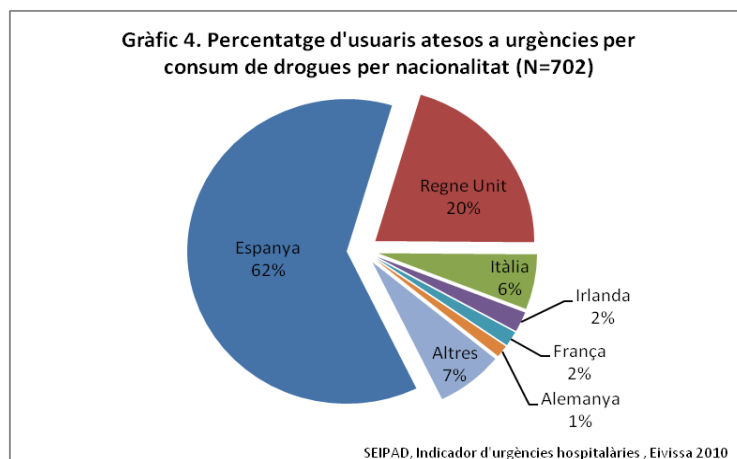
Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

3.1.3 Distribució de casos atesos per nacionalitat (N=702)

Per a la recollida d'aquest indicador la nacionalitat de l'usuari atès a l'urgència és una dada d'especial interès ja que, tal i com s'ha assenyalat prèviament, moltes de les urgències ateses corresponen a persones que es troben de manera puntual a la illa d'Eivissa.

Un 30% dels usuaris atesos a les urgències de l'hospital de Can Misses correspon a persones amb nacionalitat estrangera. A l'indicador de 2009 no es va analitzar aquesta variable ja que el percentatge de casos perduts era molt elevat (24,9%, 129 casos perduts).

Si analitzem les dades sense tenir en compte els casos perduts, que representen un 12,8% de les urgències ateses (103), obtenim un total de 702 urgències en les que coneixem la nacionalitat de l'usuari. El 62% de les urgències ateses correspon a persones amb nacionalitat espanyola, el 20% correspon a persones amb nacionalitat del Regne Unit, el 6% a persones amb nacionalitat italiana, el 2% irlandesa, el 2% francesa, el 1% alemana i un 7% de les urgències ateses correspon a persones amb nacionalitat d'altres països.

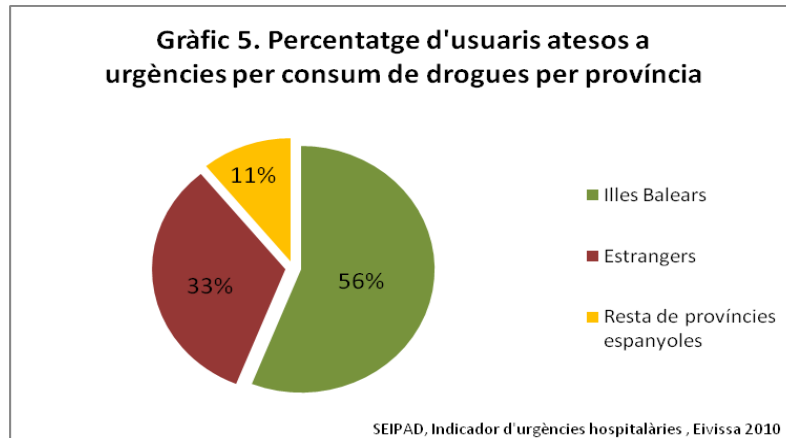
3.1.4. Distribució de casos per província de residència (N=805)

Tal i com s'ha assenyalat a l'inici de l'informe, en aquesta variable hem considerat els casos desconeguts com a residents a l'estranger. Així, la distribució per províncies seria de la següent manera: un 56% (451 casos) de les urgències ha estat de persones residents a les Illes Balears, un 33% resideixen a l'estranger (266) i un 11% de les urgències han estat de persones residents a altres províncies de l'estat espanyol (88 casos).

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

En relació al 2009, el percentatge de residents a les Illes Balears ha pujat (56% al 2010 vs. 52,5% al 2009), el d'estrangers ha baixat (33% al 2010 vs. 35,9% al 2009) i el percentatge d'usuaris atesos de la resta de províncies espanyoles s'ha mantingut estable (11%).

Pel que fa a les províncies espanyoles, dels usuaris atesos al 2010 trobem principalment les mateixes províncies que a l'any 2009. Així el major nombre d'usuaris atesos va ser de Barcelona (25), seguit de Madrid (17) i València (11).

Pel que fa a la distribució per municipi de residència, el 82,2% dels casos vàlids (N=535) correspon a persones que resideixen a municipis de les Pitiüses, el 1,7% a municipis de Mallorca i no hi ha cap cas de persones residents a municipis de Menorca. El 16,1% restant resideixen a municipis de la resta de l'estat espanyol. De les persones residents a municipis de les Pitiüses (n=440), el 57,3% residien a Eivissa, el 13,9% a Santa Eulàlia del Riu, el 13,4% de Sant Josep de sa Talaia, el 2% de Sant Joan de Labritja i el 1,6% de Formentera.

3.2 Trets característics del perfil toxicològic dels usuaris atesos a urgències

3.2.1. Drogues esmentades i drogues relacionades amb les urgències (N=805)

En aquest informe s'estudien tant les urgències que el metge relaciona directament amb l'ús de drogues (que són aquelles que anomenem drogues relacionades ja que es relacionen directament amb la urgència) com aquelles urgències en les que s'esmenta el consum de substàncies tot i no estar relacionat aquest consum amb el motiu de la urgència (drogues esmentades).

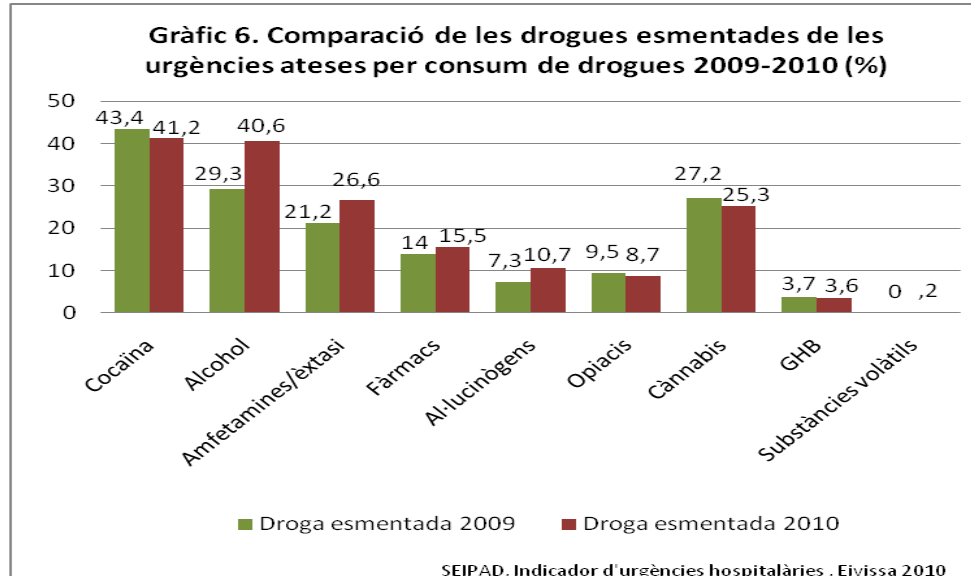
En relació a les **drogues esmentades**, la cocaïna segueix sent la més esmentada amb un 41,2%, tal i com succeïa en anys anteriors, seguida molt de prop per l'alcohol amb 40,6%, tot i que aquesta substància només es registra quan s'esmenta juntament amb altres drogues. A continuació es registren les amfetamines i drogues de síntesi (26,6%), el cànnabis (25,3%) i els fàrmacs (15,5%). Per darrera hi trobem els al·lucinògens (10,7%), els opiacis (8,7%) , el GHB (3,6%) i les substàncies volàtils (0,2%).

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

Al següent gràfic podem veure una comparació de les drogues esmentades a l'any 2009 i al 2010.

Tal i com veiem al gràfic 6, es manté estable el percentatge en el qual s'esmenta el consum de cocaïna, tot i que es redueix lleugerament (41,2% al 2010 vs. 43,4% al 2009). En quant a l'alcohol, veiem com s'ha produït un augment considerable en les urgències d'aquest any, la qual cosa vol dir que un percentatge més alt dels atesos a urgències que esmenten haver consumit alcohol a més d'altres substàncies psicoactives (40,6% al 2010 vs. 29,3% al 2009). També s'ha produït un augment considerable en el percentatge d'urgències en les que s'esmenta el consum d'amfetamines i drogues de síntesi (26,6% al 2010 vs. 21,2% al 2009). Pel que fa al cànnabis, tot i haver disminuït lleugerament podem dir que el percentatge es manté estable (25,3% al 2010 vs. 27,2% al 2009). Els opiacis també registren un descens en comparació al 2009 (8,7% al 2010 vs. 9,5% al 2009). El consum d'al·lucinògens i de fàrmacs ha augmentat en relació a l'any anterior (10,7% al 2010 vs. 7,3% al 2009 pel que fa a al·lucinògens i 15,5% al 2010 vs. 14% al 2009 pel que fa a fàrmacs). El percentatge d'urgències en les que s'esmenta el consum de GHB es manté estable (3,6% al 2010 vs. 3,7% al 2009) i es registren substàncies volàtils com a droga esmentada, tot i que el percentatge que representa és molt petit (0,2%). El nou registre d'aquesta substància podria ser degut a la major informació obtinguda sobre els antecedents de consum gràcies a la informatització de la història clínica.

Si ens centrem específicament en les **urgències directament relacionades amb drogues**, cal assenyalar que representen un percentatge menor respecte al total que en anys anteriors. Així, mentre que al 2009 el 73,7% de les urgències recollides es relacionaven directament amb el consum de drogues (382 de les 518 ateses) aquest any el percentatge que representen és de 68,9% (555 de les 805 ateses). Centrant-nos en les diferents substàncies relacionades amb les urgències, l'alcohol, a diferències d'anys anteriors, és la droga més relacionada amb les urgències (20,5%). A continuació trobem la cocaïna (18,9%), les amfetamines i drogues de

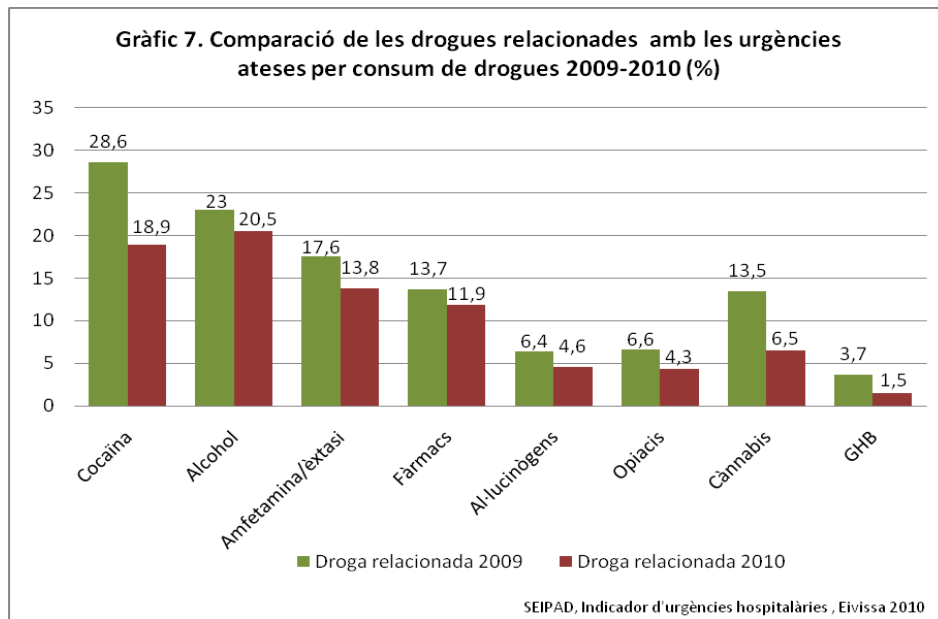

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

síntesi (13,8 %), els fàrmacs (11,9%), el cànnabis (6,5%), els al·lucinògens (4,6%), els opiacis (4,3%) i el GHB (1,5%).

A continuació veiem una taula que compara les drogues relacionades amb les urgències de 2009 i les de l'any 2010.

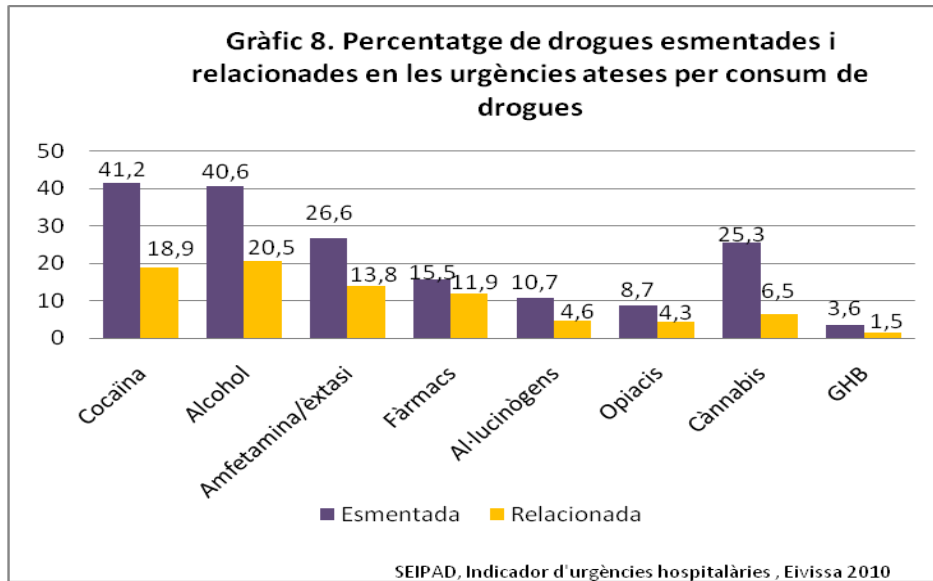
El més destacable que podem observar a primer cop d'ull al gràfic 7 és el decrement en tots els percentatges en relació a l'any anterior. En les urgències relacionades amb consum de cocaïna és on trobem la major diferència (18,9% al 2010 vs. 28,6% al 2009), seguides de les urgències relacionades amb el consum de cànnabis (6,5% al 2010 vs. 13,5% al 2009). D'altra banda, s'ha produït també un descens de les urgències relacionades amb consum d'alcohol (20,5% al 2010 vs. 23% al 2009), consum amfetamines i drogues de síntesi (13,8% al 2010 vs. 17,6% al 2009), al·lucinògens (4,3% al 2010 vs. 6,4% al 2009), opiacis (4,5% al 2010 vs. 6,6% al 2009) i GHB (1,5% al 2010 vs. 3,7% al 2009).

A continuació al gràfic 8 es comparen els percentatges de les drogues esmentades i les relacionades l'any 2010.

Govern de les Illes Balears

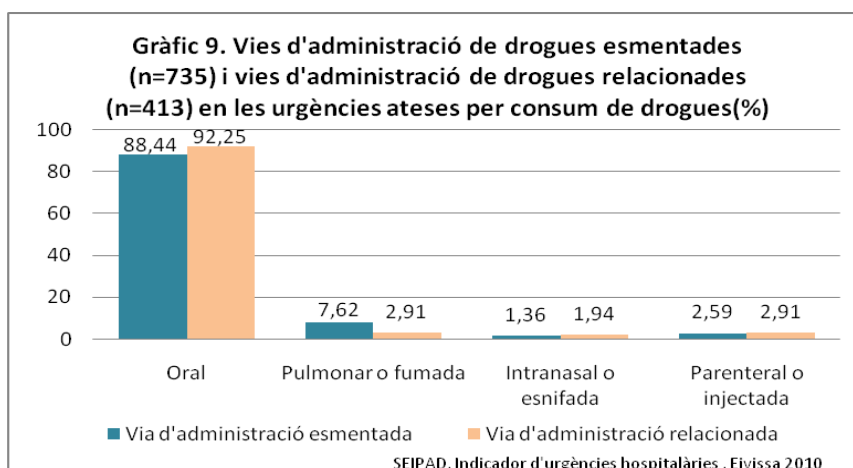
Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

Tal i com veiem, la major diferència es dona entre la cocaïna (22,3 punts percentuals de diferència), seguit de l'alcohol (20,1 punts percentuals de diferència), el cànnabis (18,8 punts percentuals de diferència), les amfetamines i drogues de síntesi (12,8 punts percentuals de diferència) i els al·lucinògens (6,1 punts percentuals de diferència). La menor diferència es dona entre els fàrmacs (3,6 punts percentuals) la qual cosa indica que moltes de les urgències en les que s'esmenta el consum de fàrmacs estan provocades pel consum d'aquesta substància.

3.2.2. Vies més freqüents de consum de les drogues (N=735 per a les drogues esmentades i N=413 per a les drogues relacionades)

Pel que fa a les vies de consum de les drogues tant relacionades com esmentades, desconexim en molts de casos la variable, tal i com passava en anys anteriors. Si eliminem els casos desconeguts obtenim 735 en les que es registra la via més freqüent de consum per drogues esmentades i 413 en les que es registra la via més freqüent de consum per drogues relacionades amb la urgència.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

Tal i com podem veure la via de consum més freqüent per a les urgències per drogues relacionades com per les esmentades és la via oral.

A la taula 1 es mostra en percentatges el tipus de substància relacionat amb la urgència per via de consum.

	Oral	Pulmonar o fumada	Intranasal o esnifada	Parenteral o injectada
Opiacis	31	8	0	62
Cocaïna	17	17	42	25
Amfetamines/èxtasi	97	0	3	0
Al·lucinògens	100	0	0	0
GHB	100	0	0	0
Fàrmacs	100	0	0	0
Cànnabis	33	67	0	0
Alcohol	99	1	0	0
Substàncies volàtils	0	0	100	0

SEIPAD, Indicador d'urgències hospitalàries, Eivissa2010

Veiem que en les urgències relacionades amb consum d'opiacis, un 62% dels pacients han consumit per via parenteral o injectada. En el cas de la cocaïna aquest percentatge correspon a un 25% dels casos. Per aquesta substància, la via més freqüent de consum és la intranasal o la esnifada (42%). D'altra banda, dels pacients atesos per urgències relacionades amb consum de cànnabis, un 67% ho havien consumit per via pulmonar o fumada mentre que un 33% ho havia fet per via oral.

3.2.3 Diagnòstics més freqüents a les urgències per drogues (N=805 per a les 6 variables de diagnòstic)

Tal i com s'ha fet a informes anteriors, els diagnòstics enregistrats s'han agrupat segons els 18 capítols que utilitza la Dècima Revisió de la Classificació Internacional de Malalties (CIE-10), en lloc d'utilitzar els 21 que aquesta classificació estableix. Igual que en anys anteriors, no s'ha inclòs el capítol XV (embaràs, part i puerperi), el capítol XVI (certes afeccions originades en el període perinatal) i el capítol XVII (malformacions congènites, deformacions i anomalies cromosòmiques), ja que aquestes malalties estan excloses de l'indicador.

D'altra banda, s'han respectat tots els canvis d'agrupacions que es varen implantar a l'informe del 2009 així com els codis utilitzats per a la recollida de dades, de manera que la comparabilitat entre ambdós anys pel que fa als diagnòstics és molt alta. Tot i això, no es pot assegurar la fiabilitat del 100% de la informació comparada respecte del 2007 i anys anteriors, ja que en les explotacions enregistrades des del 2005 al 2007 es perdia un percentatge elevat d'informació relacionada amb els diagnòstics.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

Tant per a l'informe del 2010 com per a l'informe de 2009 es van processar el 100% dels diagnòstics enregistrats a l'Hospital Can Misses, mentre que per als anys anteriors no es va assolir aquest percentatge. Pel que fa a la ràtio de diagnòstics per episodi d'urgència, al 2010 equival a 1,4 diagnòstics per pacient atès, mentre que al 2009 i al 2008 la ràtio era de 1,5.

Considerant els diagnòstics en el seu conjunt (taula 2), el pes dels diagnòstics associats directament amb l'ús de drogues ha disminuït. Mentre que a l'any 2009 el 92% dels diagnòstics enregistrats es relacionaven amb l'ús de drogues (incloent-hi l'alcohol)(476), l'any 2010 el percentatge s'ha reduït al 80% dels casos (622).

Taula 2. Diagnòstics principals a les urgències ateses per consum de drogues segons els capítols de la CIE-10, hospital Can Misses 2010

Ordre	Categories de diagnòstic	Freqüència	% sobre els casos (N=805)
1	Consum d'alcohol	134	16,7
2	Consum de múltiples drogues i substàncies psicoactives o drogues desconegudes	133	16,5
3	Consum de cocaïna	118	14,7
4	Consum d'estimulants*	107	13,3
5	Signes i símptomes anormals	90	11,2
6	Trastorns mentals i de comportament no directament relacionats amb l'ús de les drogues esmentades	83	10,3
7	Intent autolític	69	8,6
8	Consum d'hipnosedants	59	7,3
9	Ferides i traumatismes	48	6,0
10	Consum de cànnabis	35	4,4
11	Consum d'al·lucinògens	35	4,4
12	Altres causes	33	4,1
13	Problemes del sistema digestiu	26	3,2
14	Consum d'opiacis	23	2,9
15	Malalties del sistema circulatori	23	2,9
16	Problemes del sistema respiratori	18	2,2
17	Malalties infeccioses	18	2,2
18	Problemes de la pell	11	1,4
19	Problemes genitourinaris	10	1,2
20	Problemes osteomusculars	9	1,1
21	Malalties del sistema nerviós	8	1,0
22	Malalties del sistema endocrí	7	0,9
23	Malalties oncològiques	5	0,6
24	Malalties relacionades amb l'oïda	2	0,3
25	Consum de dissolvents volàtils	1	0,1
26	Malalties relacionades amb els ulls	1	0,1
	Total diagnòstics	1106	

*Inclou la cafeïna

SEIPAD, Indicador d'urgències hospitalàries, Eivissa 2010

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

Els diagnòstics ordenats de major a menor freqüència obtinguda per categoria és molt diferent en comparació amb els obtinguts el 2009:

- Al 2010 el primer diagnòstic és el relacionat amb el consum d'alcohol (que esdevé el 16,7% dels casos atesos) mentre que en el cas del 2009 aquesta categoria es situava al segon lloc (representava el 19,5% dels casos atesos).
- Al segon lloc, només amb un cas de diferència del primer lloc, trobem aquelles urgències que es relacionen directament amb el consum de múltiples drogues i substàncies psicoactives o desconegudes, (que es presenta a un 16,5% dels diagnòstics al 2010) mentre que aquesta categoria es trobava al desè lloc a l'any anterior (es trobava a un 7,7% dels diagnòstics al 2009). És molt probable que aquest augment sigui degut al fet que tot i que es recullen casos en els que el metge relaciona la urgència amb l'ús de drogues no es coneix o no es recull exactament la droga amb la que es relaciona la urgència.
- En tercer lloc es situa el consum de cocaïna que es relaciona amb un 14,7% dels casos atesos a urgències al 2010. Aquest diagnòstic ha sofert una davallada percentual de 5 punts ja que al 2009 es situava al primer lloc amb un 19,7%.

Al quart lloc es situa, tal i com succeïa al 2009, els diagnòstics relacionats directament amb l'ús d'estimulants. Tot i situar-se al mateix lloc, la categoria ha sofert un descens en termes relatius pel que fa als percentatges (13,3% al 2010 vs. 15,1% al 2009).

A la taula 3 es representen els **10 diagnòstics més freqüents** enregistrats a les urgències de l'Hospital Can Misses durant l'any 2010, aquests engloben el 59% dels diagnòstics enregistrats (1106). Així, en lloc d'estar agrupats a categories com a la taula anterior, en aquest cas es mostren els 10 diagnòstics més freqüents tal i com es troben especificats.

Taula 3. Els 10 diagnòstics més freqüents de les urgències ateses per consum de drogues, Hospital Can Misses 2010

Ordre	Categoria	Freqüència	% sobre els casos (N=805)
1	Intoxicació aguda per ús d'alcohol	117	14,5
2	Intoxicació aguda per ús de múltiples drogues i altres substàncies psicoactives o drogues desconegudes	108	13,4
3	Intoxicació aguda per ús d'altres estimulants (inclosa la cafeïna)	102	12,7
4	Intoxicació aguda per ús de cocaïna	100	12,4
5	Intent autolític	61	7,6
6	Intoxicació aguda per ús de sedants o hipnòtics	55	6,8
7	Intoxicació aguda per ús d'al·lucinògens	35	4,3
8	Trastorn d'ansietat no especificat	35	4,3
9	Intoxicació aguda per consum de cannabinoides	30	3,7
10	Intoxicació aguda per ús d'heroïna	13	1,6

SEIPAD, Indicador d'urgències hospitalàries, Eivissa 2010

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

Tal i com succeïa a anys anteriors, 8 dels 10 diagnòstics més freqüents es troben relacionats directament amb el consum de qualche tipus de droga (alcohol, múltiples drogues, estimulants, cocaïna, hipnosedants, al·lucinògens, cannabinoides, heroïna).

Si comparem els resultats amb l'any anterior es poden apreciar diferents canvis pel que fa als 10 diagnòstics més freqüents:

- Les intoxicacions agudes per ús de múltiples drogues i altres substàncies psicoactives o drogues desconegudes són les que han experimentat un major augment en relació als diagnòstics de l'any 2009 (117 casos al 2010 vs. 97 casos al 2009).
- Decreix notablement el nombre de casos registrats per intoxicacions per ús de cannabinoides (30 casos al 2010 vs. 43 casos al 2009)
- Els tres diagnòstics que s'inclouen a la llista dels 10 més freqüents l'any 2010 que no estaven presents al 2009 són l'intent autolític, la intoxicació per ús d'al·lucinògens i la intoxicació per ús d'heroïna. Tot i això, dintre el diagnòstic anomenat intent autolític, s'agrupa el diagnòstic registrat l'any anterior com enverinament autoinfligit per drogues antiepilèptiques, sedants, hipnòtiques, antiparkinsonianes i psicotròpiques no classificades que es situava a la mateixa posició (5) als 10 diagnòstics més freqüents, amb una freqüència de 44 casos al 2009. En quant a les urgències ateses per intoxicació per ús d'heroïna es registren més del doble de diagnòstics (13 al 2010 vs. 6 al 2009).
- Es manté la intoxicació aguda per ús d'alcohol com el diagnòstic més freqüent, el segon lloc canvia i a passa a ser la intoxicació aguda per ús de múltiples drogues i altres substàncies psicoactives, substituint a la intoxicació aguda per ús de cocaïna que ocupava aquest lloc al 2009. El tercer lloc l'ocupa la intoxicació aguda per ús d'altres estimulants (inclosa la cafeïna), igual que l'any 2009, tot i que augmenta el nombre d'urgències ateses.

D'altra banda, cal destacar que tot i que en el llistat dels 10 diagnòstic més freqüents al 2010 no apareix la intoxicació per ketamina – donat que no existeix una subcategoria amb quatre caràcters única per a la intoxicació per l'ús d'aquesta substància-, aquesta apareix al diagnòstic en 19 casos, mentre que a l'any 2009 ho feia en 29 casos. En quant a la intoxicació per ús de GHB, al 2010 hi ha hagut un total de 2 casos en els que s'esmenti de manera concreta al diagnòstic el consum d'aquesta substància mentre que a l'any 2009 es relacionava amb 15 casos.

3.2.4 Resolució de les urgències (N=782)

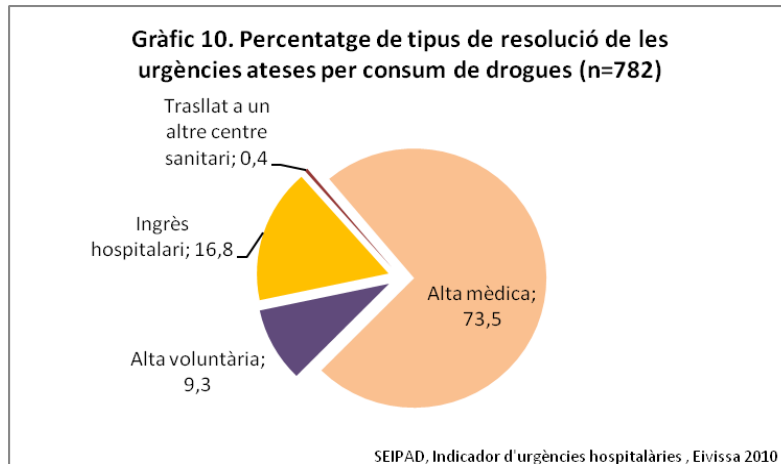
Hi ha 23 casos en els que es desconeix com es va resoldre la urgència (el 2,9% dels 805 casos processats). Si considerem perduts els casos en què es desconeix com es resolgué la urgència, obtenim la informació següent: el 73,5% dels casos varen obtenir l'alta mèdica, el 9,3% l'alta voluntària, el 16,8% varen ingressar a l'hospital i el 0,4% varen ser traslladats a un altre centre

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

sanitari. En comparació amb l'any 2009 el percentatge d'ingressos ha augmentat molt (16,8% al 2010 vs. 8,33% al 2009). L'informatització de les històries clíniques ha permès una millor recollida d'aquesta variable, facilitant una major especificitat en la resolució de cada urgència atesa per consum de drogues.

3.2.5 Evolució mensual de les urgències ateses (N=805)

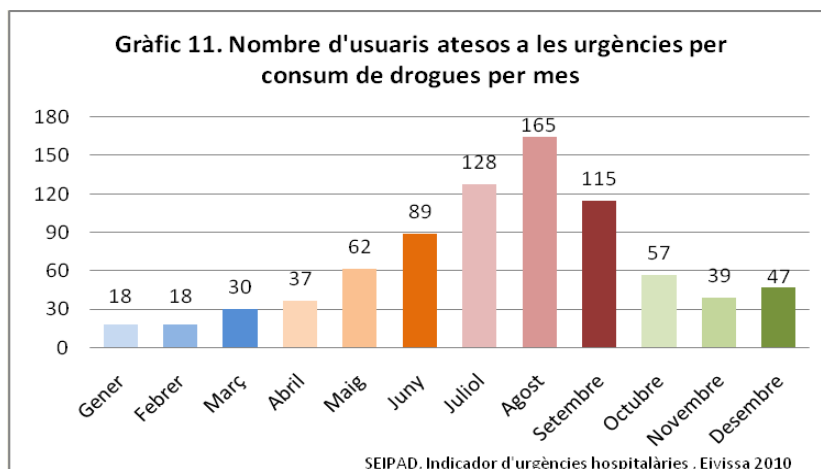
Les urgències ateses en consumidors de drogues a l'hospital Can Misses sofreixen una variació estacional o trimestral. A diferència del 2009, al 2010 el mes que ha registrat més urgències ha estat el mes d'agost (165) mentre que al 2009 va ser el mes de setembre. Igualment, es manté el patró de més urgències als mesos de juliol, agost i setembre, segurament lligat a l'augment de turistes a la illa.

Els valors de la ràtio de casos atesos per mes al 2010 són per a tots els mesos superiors que al 2009. Pel que fa al mes de juliol, la ràtio obtinguda és de 4,1 casos per dia molt superior als 2,8 casos que es varen atendre al mateix mes de 2009 tot i que similar a la ràtio obtinguda per aquest mes al 2008 (3,7), i major que l'obtinguda al 2007 (3). Al mes d'agost de 2010 es va gairebé duplicar la ràtio de casos atesos per dia en comparació als atesos al mateix mes al 2009 (5,3 al 2010 vs. 2,7 al 2009) tot i que trobam una major semblança amb la ràtio de casos atesos obtinguda per anys anterior a aquest mes (3,9 al 2008 i 6 al 2007). Pel que fa a la ràtio al mes de setembre, tot i que és major al 2010, es sembla bastant a l'obtinguda a l'any 2009 (3,8 al 2010 vs. 3 al 2009), sent en ambdós casos menor a l'obtinguda al 2008 (4,1) i al 2007 (5). Per a la resta de mesos de l'any, la ràtio d'urgències ateses va ser similar a l'obtinguda al 2009 (al voltant d'un cas per dia en ambdós casos).

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

3.2.6 Variacions estacionals del perfil sociodemogràfic i del consum de drogues

Tal i com succeïa en anys anteriors, la meitat dels casos del 2010 varen ser atesos al tercer trimestre (50,7%, 408 casos); el 23,4% es varen atendre al segon trimestre (188); a l'últim trimestre el 17,8% dels casos (143) i al primer trimestre es va atendre el 8,2% dels casos (66).

Per a conèixer les principals característiques sociodemogràfiques de les persones ateses, hem realitzat una anàlisi d'aquestes en funció del trimestre de l'any en el que se'ls va atendre.

Pel que fa a l'edat (taula 4) veiem que, tal i com passava al 2009, la mitjana d'edat més baixa correspon als pacients atesos entre juliol i setembre (29,1 anys) mentre que la més alta correspon al primer trimestre (33,6 anys). Si comparem la mitjana d'edat obtinguda el tercer trimestre de l'any 2009, veiem que aquesta ha augmentat en 0,2 anys i per tant podem dir que s'ha mantingut pràcticament estable. En general, si ho comparem amb l'any 2009, podem dir que totes les mitjanes d'edat s'han mantingut estables.

Taula 4. Edat mitjana, desviació típica i mediana de les urgències ateses per consum de drogues per trimestre (N=805)

	Mitjana	Desviació típica	Mediana	Mitjana 2009
Gener a març	33,6	8,3	32	33,6
Abril a juny	30,9	7,9	31	30,8
Juliol a setembre	29,1	8,6	26	28,9
Octubre a desembre	32,7	9,3	32	31,9
Total	30,5	8,7	29	30,4

SEIPAD, Indicador d'urgències hospitalàries, Eivissa 2010

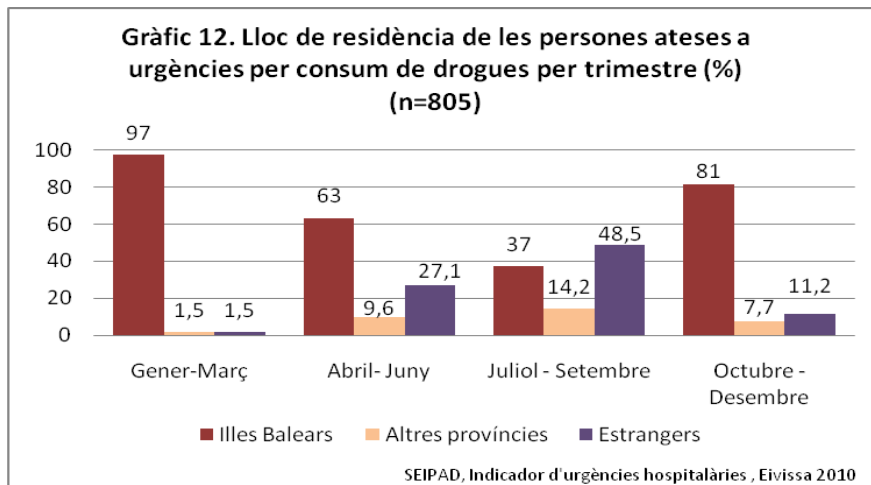
En quant al **lloc de residència** de les urgències ateses per trimestre (taula 5), tenint en compte que en aquesta variable els casos desconeguts es tracten suposant que són estrangers, podem observar que el major percentatge d'urgències de gent estrangera es dóna al tercer trimestre on un 48,5% de les urgències ateses en aquest període corresponen a persones estrangeres, tal i com succeïa en anys anteriors (57,8% al 2009 i 65,8% al 2008). En aquest trimestre també

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

hi ha un alt percentatge de persones d'altres províncies espanyoles (14,2%). En la resta de trimestres el major percentatge correspon en tots els casos a persones de les Illes Balears, tot i que cal destacar que al segon trimestre també hi trobam un elevat percentatge d'estrangers (27,1%). Les variacions en els percentatges respecte a l'any anterior es deuen principalment a l'augment d'urgències ateses de persones que resideixen a altres províncies espanyoles. Així, si comparem les urgències ateses per trimestres de persones residents a altres províncies espanyoles, el primer trimestre no sofreix variacions (1,5% al 2010 vs. 1,5% al 2009) però al segon trimestre es produeix un fort augment (9,6% al 2010 vs. 3,1% al 2009) que es continua registrant al tercer trimestre (14,2% al 2010 vs. 2,3%) i al quart (7,7% al 2010 vs. 1,6% al 2009).

A continuació s'anilitzen les **urgències per substància de les drogues esmentades i relacionades per trimestre**. Pel que fa a les drogues esmentades durant l'estiu el primer lloc l'ocupa l'alcohol (41,9%), seguit de la cocaïna (38,7%), les amfetamines i l'èxtasi (35,3%), el cànnabis (17,9%), els al·lucinògens (14,5%), els fàrmacs (10,8%), els opiacis (7,6%) i el GHB (5,6%).

Per substàncies, la cocaïna és la droga més esmentada a les urgències de 2010, tal i com succeïa al 2009. Només al tercer trimestre aquesta substància és superada per l'alcohol (41,9% alcohol, 38,7% cocaïna). Les urgències en les que s'esmenta el consum d'amfetamines i èxtasi augmenten considerablement al tercer trimestre (35,3%) mentre que la resta de trimestres aquest percentatge és menor. D'altra banda, destaca el fet de que durant el primer trimestre hi hagi un percentatge alt d'urgències en les quals s'esmenta el consum de fàrmacs (34,8%) i que les urgències relacionades amb el consum de cànnabis disminueixi durant els mesos d'estiu (17,9%) mentre que la distribució d'aquesta substància a la resta de trimestres és considerablement estable.

Pel que fa a la comparació amb les drogues esmentades a l'estiu de 2009, en valors percentuals, les substàncies que han sofert un major augment entre l'estiu de 2009 i el de 2010 són el cànnabis (35,7% al 2010 vs. 26% al 2009) i l'alcohol (41,9% al 2010 vs. 32,2% al 2009), ambdues amb un augment de 9,7 punt percentuals. D'altra banda, han sofert un descens important les urgències on s'esmenta la cocaïna (38,7% al 2010 vs. 47,3% al 2009) i els

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

al·lucinògens (4,2% al 2010 vs. 10,5% al 2009) que han disminuït 8,6 i 6,3 punts percentuals respectivament. En quant a les amfetamines i drogues de síntesi, el percentatge de consum es manté estable (35,3% al 2010 vs. 32,6% al 2009), tot i que experimenta un increment de 2,7 punts percentuals.

Pel que fa a les drogues relacionades durant l'estiu, el primer lloc l'ocupa l'alcohol (21,1%), seguit de les urgències per consum d'amfetamines i èxtasi (18,6%), la cocaïna (17,4%), els fàrmacs (7,8%), els al·lucinògens (6,6%), el cànnabis (4,2%), els opiacis (2,9%) i per últim el GHB (2,2%).

Per substàncies, l'alcohol és la substància més relacionada amb les urgències de tots els trimestres, llevat del primer trimestre on la substància més relacionada són els fàrmacs (30,3%). Les urgències relacionades amb amfetamines i èxtasi, al·lucinògens i GHB augmenten considerablement al tercer trimestre en relació en aquestes mateixes substàncies els altres trimestres (18,6%, 6,6% i 2,2% respectivament). També destaca el baix percentatge d'urgències relacionades amb el consum de cannabioides i opiacis (4,2% i 2,9% respectivament) durant el tercer trimestre.

Si ho comparem amb les drogues relacionades amb les urgències els mesos d'estiu del 2009, podem veure que totes les substàncies han sofert un descens, tot i que els més significatius són els de les urgències relacionades amb ús de cocaïna (17,4% al 2010 vs. 34,5% al 2009) que han disminuït 17,1 punts percentuals i les urgències relacionades amb l'ús de cànnabis (4,2% al 2010 vs. 17,8% al 2009) que han disminuït 13,6 punts percentuals. D'altra banda, també destaca la disminució del percentatge d'urgències relacionades amb el consum d'amfetamines (18,6% al 2010 vs. 26,7% al 2009) i de les urgències relacionades amb consum d'alcohol (21,1% al 2010 vs. 26,7% al 2009). Per últim, també es registra un descens en les urgències relacionades amb el consum de GHB (2,2% al 2010 vs. 7% al 2009). La resta de substàncies han sofert un descens poc significatiu.

Així, a mode de resum podem dir que, en quant a les drogues esmentades, el percentatge més alt correspon a la cocaïna en tots els trimestres, a excepció del tercer trimestre on s'esmenta més l'alcohol. D'altra banda, es segueix un patró estacional en el que les urgències en les que s'esmenta el consum d'amfetamines i altres drogues de disseny, al·lucinògens i GHB augmenten durant el tercer trimestre en relació la resta de trimestres. El mateix succeeix amb aquestes substàncies en el cas de les drogues relacionades. La droga més relacionada amb les urgències a tots els trimestres és l'alcohol, a excepció del primer trimestre on hi ha més urgències relacionades amb el consum de fàrmacs.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

Taula 5. Distribució de casos per drogues i trimestre en percentatges, hospital Can Misses d'Eivissa
(n= 805 per a totes les substàncies)

Drogues esmentades								
	Cocaïna	Alcohol	Amfet. i èxtasi	Fàrmacs	Al·lucinògens	Opiacis	Cànnabis	GHB
Gener - Març	37,9	33,3	1,5	34,8	0	13,6	30,3	0
Abril - Juny	46,3	46,3	20,7	18,1	11,2	10,1	31,9	1,1
Juliol - Setembre	38,7	41,9	35,3	10,8	14,5	7,6	17,9	5,6
Octubre - Desembre	43,4	32,9	21	16,8	4,2	7,7	35,7	2,8
Total	41,2	40,6	26,6	15,5	10,7	8,7	25,3	3,6
Drogues relacionades								
	Cocaïna	Alcohol	Amfet. i èxtasi	Fàrmacs	Al·lucinògens	Opiacis	Cànnabis	GHB
Gener - Març	27,3	21,2	1,5	30,3	0	10,6	9,1	0
Abril - Juny	22,9	22,9	12,2	13,8	4,3	5,9	9	0,5
Juliol - Setembre	17,4	21,1	18,6	7,8	6,6	2,9	4,2	2,2
Octubre - Desembre	14	15,4	7,7	12,6	1,4	3,5	8,4	1,4
Total	18,9	20,5	13,8	11,9	4,6	4,3	6,5	1,5

*No s'han inclòs a la taula les substàncies volàtils ni les substàncies psicoactives sense especificar perquè el nombre d'urgències ateses era molt petit (esmentades 2 i 1; relacionades 1 i 1 respectivament)

4. Conclusions

- L'any 2010 es registraren un total de 805 casos d'urgències en consumidors de drogues a l'Hospital Can Misses d'Eivissa, un 36% més que l'any anterior (518).
- El nombre d'urgències ateses en consumidors de drogues ha augmentat, entre d'altres, degut a una millora en l'enregistrament de drogues esmentades. Així, el percentatge que representen les urgències relacionades ha disminuït en relació a anys anteriors (68,9%, 555 de les 805 ateses).
- Els usuaris atesos al 2010 per consum de drogues a l'hospital Can Misses tenen de mitjana una edat semblant a la que tenien al 2009 (30,5 anys). Un 70,2% del total d'urgències ateses corresponia a persones menors de 35 anys, el 6,7% dels usuaris tenien entre 15 i 19 anys. El 67,7% varen ser homes i el 32,3% dones, augmentant d'aquesta manera el percentatge de dones ateses en relació al 2009 (26,3%). El 56% dels usuaris atesos residien a les Illes Balears, el 33% residien a l'estranger i el 11% restant pertanyien a altres províncies de l'estat espanyol.

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
Direcció General de Salut Pública i Consum

- La substància més esmentada a les urgències ateses ha estat la cocaïna (41,4%) i la substància més relacionada ha estat l'alcohol (20,5%), a diferència de l'any 2009, on la substància més esmentada i més relacionada era la cocaïna.
- Vuit dels deu diagnòstics més freqüents atesos a les urgències es troben directament relacionats amb l'ús de drogues, tal i com succeïa al 2009. Les drogues que apareixen relacionades en els 10 diagnòstics més freqüents són (ordenades de major a menor): alcohol, múltiples drogues o drogues desconegudes, estimulants, cocaïna, hipnosedants, al·lucinògens, cannabioides i heroïna.
- La ketamina apareix relacionada en 19 dels casos atesos mentre que el GHB s'especifica a 2 dels casos. Això suposa un descens en relació amb els casos atesos al 2009, on es varen atendre 29 casos relacionats amb la ketamina i 15 casos de GHB.
- S'observa un patró estacional en les urgències per drogues. Podem veure variacions en el perfil sociodemogràfic dels usuaris atesos segons el trimestre en el que s'hagi produït la urgència: la mitjana d'edat de les persones ateses durant l'estiu és més baixa que la resta (29,1 anys el tercer trimestre vs. 33,6 al primer trimestre) i també s'obté un percentatge més alt de persones estrangeres ateses (48,5% el tercer trimestre vs. 1,5% el primer trimestre). S'observa també un augment d'urgències en les que s'esmenta o es relaciona el consum d'amfetamines i drogues de síntesi, al·lucinògens i GHB en relació amb els percentatges de les mateixes substàncies la resta de trimestres. Hi trobam un descens en les urgències en les que s'esmenta o es relaciona el consum de fàrmacs o de cànnabis.
- En l'anàlisi per substàncies de les drogues relacionades durant l'estiu, podem veure que en tots els percentatges hi ha hagut un descens en comparació a l'any 2009. Els més destacables són els relacionat amb el consum de cocaïna (17,4% al 2010 vs. 34,5% al 2009) i els relacionats amb en consum de cànnabis (4,2% al 2010 vs. 17,8% al 2009). Tot i així, es segueix mantenint el patró estacional característic de les urgències ateses a Eivissa, tal i com s'ha esmentat anteriorment.